

Het verheugt mij te vernemen, dat de trombosediensten in Nederland zo gunstig afsteken. Ik hoop, met collega GREEP, dat dit een basis zal kunnen zijn voor de oplossing van de gestelde problematiek.

Literatuur: ALEXANDER, B. en S. WESSLER (1961) A guide to anticoagulant therapy. *Circulation* 24, 123.

Breda, 15 januari 1962

G. A. GUSSENHOVEN

POKKEN

Nu in twee naburige landen kleine pokken-epidemieën nog niet uitgewoed schijnen, en wij door de kranten gerust worden gesteld dat bij verdachte patiënten de diagnose gelukkig niet bevestigd werd door artsen, deskundig op het gebied der tropische geneeskunde, lijkt het nuttig, enkele elementaire aspecten van de pokkendiagnostiek nog eens te belichten.

Voor het herkennen van de typische pokkeneruptie is geen klinisch specialist nodig: zelfs een kandidaat in de geneeskunde kan zich hier niet vergissen. Daarnaast zijn er enkele afwijkende vormen waarbij de tropenervaring van nut kan zijn. Maar bij de zeer lichte, en bij de zeer zware, stormachtig verlopende vormen van variola kan zelfs de meest ervaren clinicus zich vergissen, en hij behoeft zich daarvoor niet te schamen.

De zeer lichte vorm onderscheidt zich voor het klinisch oog in niets van waterpokken, en de Tilburgse epidemie van 1951 begon dan ook met een geval van varicella, evenals tientallen andere recente epidemieën in West-Europa. Bij de zeer zware vormen waarbij geen exantheem meer tot ontwikkeling komt of waarbij deze eruptie van de aanvang af hemorragisch is, zijn de onjuiste diagnoses: maagbloeding, leukemie, of ernstige mazelen. Het zijn overigens deze gevallen die herhaaldelijk het leven gekost hebben aan niet ingeënte verpleegsters, patholoog-anatomen en lijkeknachten.

Het kan niet met genoeg nadruk herhaald worden dat slechts het laboratorium in staat is de diagnose variola te bevestigen of te verwerpen. Het Rijksinstituut voor de Volksgezondheid is hiervoor de aangewezen instantie.

Amsterdam, 12 januari 1962

F. DEKKING

FENETHICILLINE, METHICILLINE EN RESISTENTE STAFYLOKOKKEN

In het nummer van 23 december 1961 komt een advertentie voor waarin wordt gesteld dat fenethicilline (penicilline M-V van de N.V. Technische Apothekers Onderneming en de N.V. Minerva-Chemie te Rotterdam) werkzaam zou zijn tegen resistente stafylokokken.

Wij willen de lezers er op wijzen dat fenethicilline (fenoxymethylpenicilline, penicilline-B, Bendralan, Broxil, Syncillin, enz.) op penicillinase-vormende stafylokokken in het algemeen niet werkzaam is. Wel is dit het geval met methicilline (Celbenin).

Utrecht } 8 januari 1962
Enschede }

A. MANTEN

A. MARSEILLE

LONGEMBOLIE IN DE INTERNE KLINIEK

Naar aanleiding van het artikel van I. S. MEERSCHWAM en F. KLEIN (1961) zou ik het volgende willen opmerken:

Wij vinden het niet ongewoon, dat er na een chirurgische ingreep bij laesie van het vaatstelsel trombose resp. embolie ontstaat. Met ons geregeld punteren in aderen beschadigen wij echter voortdurend allerlei vaten, hetgeen dus thrombusvorming of embolie ten gevolge kan hebben. Onze vena-puncties voor diagnostiek of voor het inbrengen van vloeistoffen (contraststoffen!) zijn lang niet zo onschuldig als men denkt.

3 FEBRUARI 1962 NED. T. GENEESK. 106. I. 5

Wij internisten kwetsen het vaatstelsel even veel als de chirurgen en veroorzaken dus endotheelbeschadiging, die, al is het aanvankelijk maar in geringe mate, gelijk de sneeuwbal, thrombusvorming en embolie ten gevolge kan hebben. Vaak zal het stollingsmechanisme zich klinisch pas in de long manifesteren, en dan valt de oorsprong moeilijk na te gaan.

Bij welke obductie kijkt men nauwkeurig alle aderen met hun vertakkingen na om de embolie-oorzaak te ontdekken? Men denke eens aan de arm en aan de hand met hun aderen, die door ons internisten soms ernstig gekwetst worden. Een ongeluk zit in een klein hoekje, de oorsprong van een thrombus ook (TENDELOO)!

Literatuur: MEERSCHWAM, I. S. en F. KLEIN (1961) *Ned. T. Geneesk.* 105, 2576.

Winschoten, 23 december 1961

M. HOMMES

BERICHTEN BUITENLAND

Wereldberichten

Geboortebeperking in minder ontwikkelde landen. —

De vertegenwoordigers van Denemarken en Zweden in de Verenigde Naties hebben verzocht de groei van bevolkingen en haar economische ontwikkeling op de agenda van de 16e zitting van de algemene vergadering te plaatsen. In het memorandum van toelichting tot dit verzoek zetten zij uiteen dat de vermeerdering van de wereldbevolking zich het sterkst openbaart in de streken waar ze ten gevolge van lage levensstandaard het moeilijkst te dragen valt. De Verenigde Naties behoren in staat te worden gesteld technische hulp te verschaffen aan regeringen die verlangen maatregelen ter voorkoming van overmatige groei van hun bevolkingen in te voeren. (*News of population and birth control*, no. 101, januari 1962).

Engeland

Een ambtelijke enquête bij huishoudens van bejaarden. —

In het Hogerhuis werden van regeringswege mededelingen gedaan over het „Lewisham-experiment”, een door de Government Social Survey verricht onderzoek betreffende huishoudens van mensen ouder dan 65 jaar. De vragen die men hun stelde, hadden vooral betrekking tot het opgewassen zijn tegen het leven in een eigen woning, de mobiliteit en het gebruik dat zij van de tot hun beschikking staande „health and welfare service” maken. Met de enquête wil men ook aan den dag brengen of er hulpbehoevende oude mensen onbekend zijn gebleven aan de ambtelijke en filantropische instellingen die tot taak hebben hen te helpen. Het Lewisham-experiment is in april begonnen, en men hoopt dat het eindrapport in 1962 gereed komt. (*Lancet*, 30 december, bl. 1462).

Amerikaanse studie van de Engelse geneeskundige voorziening. —

Twee afdelingshoofden van de Amerikaanse Public Health Service maakten een studie van de National Health Service. Zij bevestigden dat groepen, die vóór 1948 aan geneeskundige hulp te kort kwamen — huisvrouwen met lage inkomens, ouden van dagen, gepensioneerden en werklozen — thans beter geholpen worden. Over een invloed van de nieuwe geneeskundige dienst op de gezondheid van de volwassenen kwam niets overtuigends aan den dag (no clear evidence). Daarentegen spreekt uit de sterftecijfers van de kinderen „a definitive improvement in the health of